

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Číslo 3 – září 2009 Trimestriel – septembre 2009 Derde trimester – september 2009

EDITOR: Anita Březinová – Vanesse, 15, Rode Kruisstraat, 2830 Willebroek

Tel.: 03 / 866 05 07, E-mail: anitabrezinova_int@msn.com

Bureau de dépôt: 1420 Braine-l'Alleud 1

Vážení a milí, krajané a krajanky,

Až dostanete do rukou nebo do e-mailové schránky toto číslo Zpravodaje, bude nám již dýchat do týlu podzim. V lepším případě nám pak vítr přivane do tváře pavučinky babího léta. Já vám však píši uprostřed pravého, parného léta, kdy čas plyne jakoby jiným tempem a vše se zdá jaksi zvolněné. V takové době věnujeme více času rodině a přátelům, najdeme si chvíli i na to, k čemu jsme se chystali od novoročního předsevzetí, případně se při ranní procházce nebo večerním posezení při západu slunka zamyslíme nad tím, odkud a kam směřujeme.

Léto, prázdniny a dovolené jsou dobou odpočinku a radosti, ale pro mnohé mohou být i dobou zklamání. To když nám plány nevyjdou nebo se nám nedostane takového přivítání, které jsme čekali tam, kam jsme se po celý rok těšili. Pro některé je léto zase dobou ztrát, případně nálezu. Některé vztahy končí, jiné se za letních dní narodí, někdo vítá do rodiny přírůstek, jiný se musí navždy rozloučit s drahým člověkem. Jiné zase čeká místo citového zranění šok pracovní či finanční, případně jiná katastrofa. Krize a katastrofy, jako život sám, si zkrátka dovolenou neberou!

Já bych vám však svými řádky ráda dodala naději a víru v to, že ne vše, co se nám zprvu zdá jako negativní, musí ve skutečnosti negativním být. Staré přísloví říká, že „všechno zlé je k něčemu dobré.“ Těžko však přiznáváme pravdivost těchto slov, když nám právě uletí letadlo, když nás v práci po dlouhodobé nemoci přeřadí na jiné, méně zajímavé pracoviště nebo když nás dokonce propustí! Po letech to ovšem může vypadat jinak. Posuďte sami: kvůli poruše na autě, kterým mě kdysi rodiče na samém konci prázdnin vezli do Ruzyně, mi jednou za život uletělo letadlo. A právě tehdy jsem poznala svého muže. Člověk však musí být trpělivý. To, že George je Muž s velkým M, jsem zjistila až za několik let! Když jej pak po letech převedli v jeho firmě na jinou práci, byl zdrcen. Dnes je vlastně rád, protože se časem ukázalo, že se povahově na nové místo hodí mnohem lépe. Mnozí lidé, kteří ztratili před časem práci, jsou dnes dokonce spokojení a říkají, že vlastně teď konečně žijí.

Těchto několik příkladů by vás mělo povzbudit, abyste si nezoufali, kdyby i vás jednou potkalo něco nepříjemného. Jsou však, bohužel, situace, jakými byly letošní záplavy, kdy lidské neštěstí a zoufalství nad ztraceným domovem či dokonce nad ztrátou drahého člověka je nezměrné a kdy je takřka nemožné zůstat pozitivním. Avšak v těchto kritických situacích se našťastí ukazuje, nakolik je člověk bytostí solidární, jak moc dokáže pomáhat. Veliké, živelné katastrofy přinášejí plno důkazů lidského soucítění.

Beseda byla a je spolkem filantropickým, proto jsme neváhali a poslali i tentokrát po internetu výzvu k vašemu příspěvku na pomoc. Mnoho krajanů nás vyslyšelo a své příspěvky již poslalo, jim velice děkujeme. Pokud tak chcete učinit i vy, můžete do konce září 2009 poslat svůj příspěvek na účet Besedy s poznámkou Pomoc ČR. Na povodňové konto půjde i výtěžek z tomboly na Václavské zábavě, na kterou vás srdečně zveme na straně 5. Celkový výtěžek ze sbírky odešleme tentokrát na Moravu mateřské školce u Nového Jičína, která sloužila v nejhroších chvílích také jako krizové centrum a momentálně potřebuje alespoň základní opravu, aby se do ní mohly vrátit děti (více se dočtete na straně 4). O výsledné částce vás budeme samozřejmě informovat na zábavě i v dalším Zpravodaji.

Milí krajané, přes všechny dobré i špatné zprávy je život hezký, vidíte?! Užijte si léta, odpočiňte si podle vašeho gusta. Těšíme se na shledání s vámi na podzim.

Za výbor Besedy – Olga Schmalzriedová

BESEDA

15, Rode Kruisstraat
2830 Willebroek

Destinataire

BELGIQUE - BELGIE

P.P
1420 BRAINE-L'ALLEUD
6/68473

Always aiming for higher ground.
Just another day at the office for a Tiger.

Accenture is one of the world's leading management consulting, technology services and outsourcing companies. Join our team of 2000 professionals in Prague and Brno for a career that keeps you motivated and moving forward. Work on vital assignments for top class clients and help them achieve high performance.

Opportunities in Accounting, Customer Care, Finance, Human Resources, IT

If you are at least Secondary School graduate and have PC skills (MS Office), communicative knowledge of English combined with very good knowledge of any of the following European languages (French, German, Dutch, Italian, Spanish, Portuguese, Greek, Swedish, Norwegian, Finnish, Danish, Polish, Turkish, Romanian or Hungarian) we are interested in hearing from you.

We offer a stable international environment, competitive salary, 5 weeks holiday and a number of benefits including meal vouchers, recreation/wellness vouchers, pension/ life insurance, paid overtimes, goods and services discounts, extensive trainings and relocation package (including free flight to Prague, visa arrangements, accommodation assistance, additional one month salary payment).

If you are interested in working with us full or part time, contact our Recruitment team on:

jobs@accenture.com
tel: 00420/ 225 045 000

Visit accenture.cz/career

• Consulting • Technology • Outsourcing

accenture
High performance. Delivered.

Valná hromada Českého krajanského spolku Beseda dne 7. listopadu 2009 v 15:00 v Pražském domě

Vážení členové krajanského spolku Beseda,

Srdečně Vás zveme do Pražského domu na valnou hromadu krajanského spolku spojenou s volbou výboru. Hlasovací právo má každý člen spolku, jenž má v daném kalendářním roce ke dni konání valné hromady řádně zaplacený členský příspěvek. Více o volbách se dozvíte na www.beseda.be/o-nas/stanovy, stanovy Vám také na požádání zašleme poštou společně s pozvánkou k volbám.

Od minulých voleb uběhly dva roky a je čas na malou rekapitulaci:

Na poslední valné hromadě vystřídala Anita Březinová dlouholetou předsedkyni Olgu Schmalzriedovou, která však nadále zůstala ve výboru a je jednatelkou krajanského spolku.

S novou předsedkyní se též objevily nové posily, a to Eva Foltýnová, která převzala dlouholeté břemeno Marty Hoenigové a dohlíží na spolkové finance. Jsme rádi, že po celé dva roky fungování tohoto výboru se kasička krajanského spolku nevyčerpává a náš rozpočet je stále vyrovnaný.

Do výboru byla kooptována též šikovná Hana Kholová, která katapultovala svůj projekt „Dílnička“ a po několik měsíců s týmem děvčat úspěšně pracovala s dětmi a pro děti v Českém centru za vydatné podpory krajanského spolku. Je škoda, že spolupráce skončila předčasným odchodem Hanky z výboru kvůli problémům s identifikací Dílničky jako krajanské aktivity. Nicméně krajanský spolek chce v dětských projektech pokračovat, byly na ně vyhrazeny finance a podporu máme též od Československého ústavu zahraničního, kterému tímto velmi děkujeme. Momentálně tedy hledáme dobrovolníky, kteří by se dětským krajanským aktivitám věnovali. Chtěli bychom se s dětským projektem postupně připojit k asociaci Evropských škol bez hranic, o kterých se také dočtete v tomto čísle Zpravodaje.

Výbor posílila také Yvona Brázdová, která zajišťovala propagaci krajanské-

ho spolku a pomohla k založení naší on-line identity na www.beseda.be. Z profesních důvodů Yvona do nového výboru bohužel kandidovat nebude, velmi jí děkujeme za všechno, co pro výbor v době svého působení udělala.

Namísto Yvony bude do výboru kandidovat Kristýna Kadlecová, která se s návratem do Belgie vrátila i k práci pro spolek a momentálně se stará o vydávání Zpravodaje, spolupracuje na pořádání kulturních akcí a je hlavní iniciátorkou všemožných „tancovaček“.

Stálice výboru Olga Schmalzriedová kandiduje společně s námi také v dalším období. Osobu, která je krajanskou kronikou a pilířem, Vám snad opravdu nemusíme představovat: její pečivo, dobré slovo, pracovitost a milá povaha je Vám jistě známá.

Jediným mužem výboru je Tomáš Lajkep, který je též vedoucí postavou a režisérem divadla JEN TAK. Divadlo se přidalo před více než rokem k Besedě, divadelníci si však sami rozhodují o repertoáru, hereckém obsazení a nakládání s financemi, které jim krajanský spolek vyhradí. V době spolupráce divadla a Besedy naplnily sály Tomberku hry „Lucerna“ a „Manon Lescaut“. Nyní je ve fázi příprav hra Karla Čapka „Ze života hmyzu“.

Za práci výboru krajanského spolku hovoří asi nejvíce akce, které pro Čechy, Moraváky a další naše přátele žijící v Belgii výbor uspořádal. Samozřejmě krajanům neodpíráme klasiky, jako je opékání špekáčků, notoricky známé jako „BBQ v Lese snů“, zábavy a každoroční Mikulášská nadílka pro děti, jejichž pořádání bereme jako svou milou povinnost. Kromě toho jsme uspořádali také dýchánek, kdy sérii známých operetek přijel krajanům do Pražského domu zazpívat ochotnický operetní soubor pana učitele Trumhy. Zejména starší krajané byli nadšení, sem tam ukápla i slzička a nakonec zpívali úplně všichni.

Mladší generaci jsme „osladili“ české předsednictví akcí v prestižní bruselské diskotéce Mirano, kde jsme ve

spolupráci s agenturou Czechtourism představili naši vlast opravdu netradiční formou.

Mohla bych jmenovat ještě další drobnější akce, a i když se navenek „nic neděje“, výbor vlastně pořád něco dělá. Práce v krajanském spolku zabírá výboru téměř veškerý volný čas a je opravdu náročná. Nikdo totiž nevidí všechny ty zákulisní přípravy, hromady emailové komunikace, když se musí vyřešit třeba jen Zpravodaj.

Práce pro Besedu je však i prestižní záležitostí, přináší určité zadostiučinění, že víc než stoletá tradice tohoto tělesa nezůstane zapomenuta. Věřím, že na valnou hromadu přijdete a svými hlasy podpoříte stávající výbor ve složení: Anita Vanesse Březinová, Olga Schmalzriedová, Eva Foltýnová, Tomáš Lajkep a Kristýna Kadlecová. Tomuto výboru bude ctí v práci pro krajanský spolek pokračovat.

Samozřejmě vítáme ve „volebním klání“ také nové zájemce o členství ve výboru krajanského spolku, kteří se mohou v souladu se stanovami Českého krajanského spolku Beseda hlásit do 31. října 2009 na korespondenční adresu A. Březinové, O. Schmalzriedové, nebo emailem na spolek@beseda.be.

Budeme se také těšit na diskuzi s krajanů o dalším ubírání krajanského spolku, po které bude následovat malé občerstvení a koncert sboru Brusinek.

Za výbor Českého
krajanského spolku Beseda
Anita Březinová

Kresba: Lubomír Vaněk

S dětmi a pro děti – takové bylo letní BBQ v Lese snů

Pohodu na tradičním besedním grilování dokumentují fotočky našich krajanů, všechny nám zaslané si můžete prohlédnout na www.beseda.be.

Zvláštní poděkování patří týmu Českého centra, který na nedalekém dětském hřišti připravil pro děti "Bublífkúadu". Bublíny se foukaly malé, velké, do dálky, na počest...

...a všechny děti byly odměněny krásnými knihami, které náš krajský spolek dostal darem od Československého ústavu zahraničního.

Milým zpestřením bylo i vystoupení dětí z Evropské školy pod vedením p. učitele Maluška.

Vážení přátelé,

posíláme vám několik základních informací o tom, co postihlo naši mateřskou školu v Žilině u Nového Jičína.

Dne 24.června 2009 přišla na naše město ničivá katastrofa v podobě záplav. Přívalový déšť byl tak hrozivý a silný, že během dvou hodin vzrostla hladina řeky Jičinky o neuvěřitelných 7 metrů! Říčka protékající v blízkosti naší školy brala vše, co jí stálo v cestě – stromy, domy, mosty, demolovala auta...a dokonce nešetřila ani lidské životy...

Naše mateřská škola byla bohužel touto ničivou vodou zasažena také. Vznikla nám veliká škoda na majetku, protože byla zaplavena část zahrady, kde voda vzala zahradní domek s hračkami, sekačkou na trávu

a zničila veškeré zahradní vybavení pro děti – průlezk, houpačky, skluzavku...

V budově voda pronikla do provozního suterénu, kde zaplavila plynové kotle, automatickou pračku, veškeré technické zařízení a zničila celou elektroinstalaci. Dětem zaplavila šatničky, zničila dveře, dřevěné obložení, nábytek. Poškodila sklad s hračkami a pomůckami.

I přes tyto obrovské ztráty však bylo v prvním patře školky zřízeno krizové centrum, kde se rozdávaly všechny potřebné věci lidem postiženým náhlou záplavou. V takto vypjaté situaci nikdo nepomyslel na to, že co nezničila v prvním patře voda, dokonají zablácené boty zoufalých občanů. A tak jsme přišli i o koberec.

Velmi nás potěšil zájem členů krajského spolku Beseda, kteří chtějí naši mateřské školce věnovat finanční obnos na obnovení a pořízení poškozeného vybavení a umožnit tak našim dětem, aby se mohly co nejdříve do školky vrátit a radostně si hrát.

Mnohé z nich musí docházet přes kopec do školky v Novém Jičíně a rodičům tak přibyla nejedna vráska. Jsme vašim nevšedním zájmem dojatí, velmi děkujeme a jako dík vám děti nakreslí obrázky a s vděčností vám je zašlou jako upomínku na vaše lidské gesto.

Za kolektiv učitelek a dětí vám děkuje

Zdena Vebrová
MŠ Sady, Nový Jičín

Svatováclavská krajská zábava s hitovkami skupiny „A je to“, guláškem, orosenou Plzní a světovým rekordmanem Lubomírem Vaňkem.

**3. října 2009
v 19:00**

**Sál v hospůdce
Schobbejak
Accaciaiei 37A
Willebrook**

Vstupné: 10 €, členové 7 €

Účast potvrďte na: spolek@beseda.be

Rezervace vstupenek možná pouze při platbě převodem na spolkové konto.

Máte-li zájem o místo v taxi-busu do Bruselu, napište nám! Platbu i rezervaci taxi proveďte nejpozději do 25. 9. 2009

V průběhu večera bude pan Vaňek trénovat na další rekord, a to si nelze nechat ujít! Krajané budou mít možnost se u něj nechat karikovat a odnést si na památku podobenku. A jelikož je v Guinnessově knize rekordů veden jako nejrychlejší karikaturista na světě, nemusíte se bát, že si pro samé pozvání nezatančujete!

Číslo účtu krajského spolku Beseda: 363 – 0302241 – 29

Příspěvky na povodně označte prosím POMOC ČR

Budete-li platit vstupné na Svatováclavskou, nebo členství v Besedě, nezapomeňte uvést své jméno a účel platby.

Přátelé a krajané!

Kroužek Čechů v Bruselu, vzdálen své drahé vlasti, zve Vás, krajané, ku přátelské schůzi... Spolek nám, přátelé, může domoci toho, čeho mnohý z nás postrádá, pohovořit, pobavit a poučít se mezi svými krajanými, což pro dobrého Čecha v cizině žijícího cenu značnou má, jak nám zajisté každý za pravdu dá. Každý dobrý Čech zajisté s námi souhlasit bude, naší snahy podporovat bude a pomůže nám silou svojí základy klásti ku zbudování důstojného česko-slovanského spolku v Bruselu.

Nuže, přátelé, neotálejte, přiložte ruku k dílu, zbudujte stánek českoslovanský, který by reprezentoval naše bytí v Belgii, a dokažme, že také, ač vzdáleni milé vlasti, zůstáváme, vzdor všemu, dobrými Čechy a Slovany!

S krajským pozdravem,

Ant. Brož, čestný člen besedy „Barák“ v Kolíně nad Rýnem, únor 1904

Rádi uvítáme i Vás mezi členy Českého krajského spolku Beseda!

Roční příspěvek, který Vás opravňuje ke členství, činí 17 € za rodinu (nebo 12 € za jednotlivce).

Jak se **správně** vdát v Belgii

Na to, jak si vybrat perfektního muže, existuje spousta příruček, které nefungují. Jak najít toho pravého vám neporadím, „ideální muž“ samozřejmě existuje, ale toho už si s dovolením беру já. Nicméně vy máte asi jiného „pana Dokonalého“, a pokud se chystáte říci si ANO právě v Belgii, pár rad bych pro vás měla.

Pravidlo číslo 1.: obrňte se trpělivostí, budete jednat s místními úřady! Tedy pokud nejste česko-český pár a nenaplánovali jste si svatbu na Zastupitelském úřadě, k tomu vám informace ochotně poskytne paní konzulka. Já si беру Belga, takže tato možnost pro mě odpadá.

Všem snoubencům bez rozdílu doporučuji na stránkách www.mzv.cz zajímavý odklik: „Jak řešit typické situace“. Tady najdete vedle „typického“ krachu cestovních kanceláří, pokut v cizině, dědictví v cizině a dalších pohrom také kapitolu „Sňatek v zahraničí“. Člověk by si řekl: „pár překladů, razítek, a je to!“

Ne.

Pokud se budete brát v Belgii, připravte se na to, že má každá komuna trochu jiné požadavky a je třeba se na ně optat minimálně 3 měsíce předem (a nejlépe si odpověď vyžádat písemně). Pak máte šanci, že se sku-

tečně vdáte v den, který jste si naplánovali. Zapomeňte na svatbu na moři, v balóně, v Mini-Evropě před Staroměstskou radnicí, nebo v kostele. Nakonec totiž vždycky skončíte na radnici, tedy pokud chcete, aby váš sňatek s Belgiem byl platný. Pokud si chcete importovat svědka/svědkyni z rodné vlasti, je to (kupo-divu) bez problému.

A teď k papírové válce: Standardně se budete muset vyzbrojit rodným listem velikosti A4 (bohužel nelze pouze zvětšit naši historickou A5ku, ale musíte zažádat o dokument v „evropském formátu“). Ten vám vydají na matrice v místě narození. Tento doklad pak nechejte orazítkovat ještě na krajském úřadě, abyste následně dostali v Praze na Ministerstvu zahraničí (téměř) finální apostilní razítko. Nebýt mé přehledné babičky, která pod heslem „čím víc, tím líp“, nechala oštemplovat můj nový rodný list úplně všude, pobíhám teď po mém rodném Gottwaldově (nově Zlíně), sháníce „krajské razítko“.

K základní výbavě patří i „vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství“, které vám tentokrát vydají v místě trvalého bydliště. Certifikát je vydán na jméno (manžela tudíž nelze vybrat na poslední chvíli)

a má trvanlivost půl roku. Člověk by si řekl, že když vám dají certifikát, že jste způsobilá vdát se v cizí zemi, bude dokument v této cizí zemi také platit. Nikoliv. Opět je nutné kolečko: městské razítko-krajské razítko-apostilní razítko v Praze.

Pokud budete mít štěstí, budou tyto dva těžce vybojované dokumenty místnímu úřadu stačit. V závěrečném kole si necháte oba „papíry“ přeložit soudním překladatelem (skrytá reklama: vřele doporučuji paně Wankovu kancelář, anžto jsou rychlí a spolehliví)... jo a nezapomeňte na štempl!

Přeji hodně štěstí a pevné nervy!
Kristýna

Kresba: Lubomír Vaněk

ADMINISTRATIVNÍ, JUSTIČNÍ A OBČANSKO-PRÁVNÍ ÚŘEDNĚ OVĚŘENÉ PŘEKLADY ZE / DO VŠECH EVROPSKÝCH JAZYKŮ

Jan Wanka & kolegové
02/734 47 65 - 0495/671 638
jan.wanka@telenet.be

LEGALIZACE DOKLADŮ, INFORMACE O ADMINISTRATIVNÍCH POSTUPECH
V BELGII A PRÁVNÍ PORADENSTVÍ ZDARMA

Česká škola bez hranic, aneb „Nejsou-li dobře položeny základy, ostatek se zřítí.“

Tento pravdivý citát J. A. Komen-ského byl hlavním mottem srazu koordinátorek České školy bez hranic, který se konal poslední červencový den v Českém centru v Praze. Za přítomnosti Jana Kantůrky, Vladimíra Eisenbruka, zástupců Ministerstva školství a několika pedagogických nakladatelství, a pod vedením zkladatelky Školy bez hranic Lucie Boucher Slavíkové, jsme diskutovali s maminkami-nadšenými-učitelkami ze Sydney, Berlína, Mnichova, Londýna a... Bruselu o dalším vývoji a uspořádání České školy bez hranic.

Po roce 1989 se zvýšil počet smíšených manželství a ze schůzky jasně vyplynula potřeba intenzivnější a profesionální práce s dětmi z rodin Čechů žijících v zahraničí tak, aby si uchovaly vazbu ke své „druhé vlasti“, šířily v zahraničí povědomí o české zemi, Česích a češtině. A třeba se jako dospělí vydali „zpět“ studovat, pracovat a žít. Ne v každé smíšené rodině se mluví česky, ačkoliv by si to třeba rodič přál. Ne každý se podívá s dětmi „domů“ více než jednou ročně a tak se „přirozenou a bezbolestnou“ formou naučí mateřskému jazyku jen málokterý krajanek. V místních školách se děti dozvídají jen minimum informací o své vlasti a češtině se tam samozřejmě nenaučí. Je chybou, že malí „poločechové“ tak mnohdy ztrácejí kontakt s vlastí, se kterou budou vždy spjati původem. Skutečný vztah k Čechům a Moravě je nutno obzvláště na dálku pěstovat.

Čeština jako minoritní jazyk je ve světě vyučována jen omezeně a téměř vždy jen pro dospělé. Výuka dětí, navíc v bilingvním pojetí, téměř neexistuje.

Vzhledem k velmi nízké porodnosti v České republice a tendenci mladé české generace považovat minimálně Evropu za širší vlast je pro budoucnost českého jazyka a státu naprosto stěžejní, aby se jazykové vzdělávání dětí českého původu, žijících přechodně či dlouhodoběji v zahraničí, stalo národní prioritou. O to v současné době usilujeme.

*Lucie Boucher Slavíková –
[http://krajane.radio.cz/cs/
article_detail/1689](http://krajane.radio.cz/cs/article_detail/1689)*

Česká škola bez hranic vyučuje mateřský jazyk a v mateřském jazyce metodou "Total Immersion", tzn. výukou bez překladů od nejnižších věkových skupin. Výuka probíhá v odpoledních hodinách, nebo o víkendech, zpravidla jednou týdně. Například ve Francii učí maminky – pedagožky, děti jsou rozděleny do skupin podle věku a náročnosti látky a dostávají vysvědčení. Žáci mají také možnost absolvovat přípravný intenzivní kurz češtiny v případě, že by jejich znalosti nestačily ostatním ve skupině. Nutno podotknout, že jde o dobrovolnou iniciativu všech zúčastněných, za kterou pedagožky nepobírají plat, učebny poskytují Česká centra a rodiče hradí pouze pomůcky. Aby se ale projekt České školy bez hranic mohl skutečně plně rozvinout, bude třeba podpory českých státních institucí, zejména Ministerstva školství ČR.

Učení nejmenších dětí v kolektivu prohlubuje a doplňuje znalosti češtiny, které dítě získává doma a mělo by být přirozenou součástí bilingvní výchovy. Heslem předškolního vyučování je tedy „čeština ve všech podobách“ spojená s hudební a výtvarnou výchovou. U větších dětí se pak klade důraz na českou gramatiku a zvládnutí reálií – především litera-

tury, vlastivědy a dějepisu - v souladu s Rámcovým programem MŠMT. Výuka „ve škole“ je pak obohacena o kulturně-vzdělávací program, který přibližuje dětem české prostředí. Škola hrou, kreativita a láska k jazyku je společná všem aktivitám Českých škol bez hranic.

Momentálně je aktivní Česká škola bez hranic v Paříži, Londýně, Berlíně, Mnichově, Curychu a Sydney. My v Belgii si uvědomujeme, že děti, které navštěvují Evropskou školu v Bruselu, nemají "o češtinu nouzi". Nicméně bychom rádi nabídli předškolním dětem a dětem, které navštěvují místní školy, možnost učit se česky a o Česku. Krajský spolek by se proto rád připojil k iniciativě Českých škol bez hranic, a to ve formátu podobném tomu francouzskému. Momentálně tedy hledáme dobrovolné učitele a učitelky, ale oslovujeme také maminky, které by měly případně zájem své dítě do České školy bez hranic umístit.

Pokud se chcete dozvědět více o projektu Česká škola bez hranic, navštivte webové stránky www.beseda.be, kde naleznete odkaz na rozhovor s paní Lucií Boucher Slavíkovou a další informace. Budeme rádi, když se zapojíte do této přípravné fáze, napíšete nám své nápady, nabídnete pomocnou ruku, nebo jen projevíte zájem.

Anita Březinová

Česká škola bez hranic v Paříži

“Můj otec byl československý patriot.”

Interview s André Wiederm

PhDr. Jitka Mlsová Chmelíková

S panem André Wiederm jsem se seznámila před dvěma lety při své práci v Židovském muzeu v Bruselu. Začal se mnou mluvit rusky a zapíval některé české lidovky. Tehdy mi pouze řekl, že pochází z Československa. Mou žádost o interview odmítl. Teprve po dlouhém váhání jsme se v září loňského roku sešli a já s překvapením naslouchala jeho zajímavé rodinné a životní historii.

Kde jste se narodil a jak jste se dostal do Belgie?

Narodil jsem na Podkarpatské Rusi v roce 1927 blízko Mukačeva v malé vesničce Velké Lučki (maďarsky Nagylucska). Tehdy bylo toto území součástí první Československé republiky. Moji mateřštinou je maďarština, neboť má matka pocházela z Maďarska. Můj otec se narodil v roce 1903 v Ťačevu a mluvil několika jazyky. Byl jen obyčejným dělníkem, ale i přesto že nestudoval a neměl takřka žádné oficiální vzdělání, mluvil plyně 12 jazyky. Moji rodiče přišli do Belgie v roce 1930. Bydleli jsme v Anderlechtu, kde si můj otec v roce 1938 otevřel vlastní pekárnu.

Rodina Wiedermova ve 30. letech v Bruselu, André stojí vlevo před otcem.

Jaký byl vztah Vašeho otce k Československu?

Moje matka byla ze židovské rodiny, ale cítila se hlavně jako Maďarka. Mezi mými rodiči docházelo často ke sporům. Můj otec byl československý patriot. Doopravdy, byl skutečným patriotem. Před druhou světovou válkou, když mi bylo 10 – 12 let, tak mě matka brávala s sebou do Maďarského domu. Zpívalo se zde a tancovali jsme maďarské tance, ačkoliv jsem byl ještě malé dítě.

Můj otec mě bral vždy s sebou do české organizace. Jmenovala se Beseda Volnost. Měl svůj členský průkaz a jako dlouholetý člen měl vždy všechny členské známky. Ještě stále ten průkaz mám. Byl na své členství skutečně hrdý. Skoro polovina lidí v Besedě byli Židé. Mluvili maďarsky, jidiš, německy, všemi možnými jazyky kromě češtiny. Můj otec byl možná jedním z mála, kdo mluvil česky.

V letech 1923-1924 sloužil v československé armádě v Kroměříži a byl na to velmi pyšný. Nejen na to, že byl v armádě. Říkával mi, že patříme mezi první Židy, kterým je v této době dopřáno žít ve skutečné demokracii. Byl Československu vděčný. Celý život volil sociální demokracii.

Narodil se v Rakousku-Uhersku, a když roku 1918 vzniklo Československo, bylo mu 16 let. Dospíval tedy v tomto období plném nadšeného očekávání. Necítil se nejspíše jako Čech, ale jako Čechoslovák. Na Podkarpatské Rusi se nemohl pokládat za Čecha nebo Slováka ale jen za

Čechoslováka. Měl ve své knihovně všechna Masarykova díla svázaná ve stříbrné vazbě. Myslím, že je stále ještě mám.

Hermann Wiederm v československé armádě, druhý zleva, Kroměříž asi 1925

Jak se změnil Váš život, poté co nacisté přepadli Belgii?

Můj otec si otevřel v roce 1938 svou vlastní pekárnu, ale mohl ji mít pouze dva roky. V té době zde bylo mnoho uprchlíků před nacismem, kteří byli našimi zákazníky. Mluvili hlavně německy a jidiš.

Musel jsem odejít ze školy ve 13 letech kvůli protizidovským nařízením, která zavedli nacisté. Chodil jsem tedy do školy jen sedm let, šest na první stupeň a pouze jeden rok na druhý.

Moje matka a bratr se později ukryli na venkově blízko Namuru v jižní Belgii. Mého otce zatklo gestapo v roce 1943 a poslalo ho transportem do Osvětimi.

Poté co jsem byl v roce 1942 vyloučen ze školy, začal jsem pracovat v továrně dodávající materiál německé organizaci Todt. (OT) Jednalo se o jednotku, která stavěla pro německou armádu atlantický val,

opevnění, bunkry a zbrojní továrny. Pracoval jsem sice v belgické továrně, ale v podstatě přímo pro německou armádu. Bylo mi v té době 14 let. Pouze můj šéf věděl, že jsem Žid. Měl speciální průkaz a ničeho se nebál. Jeho dům a továrna nebyly nikdy prohledávány, ani během zátahů. Vzhledem k tomu, že jsem byl nejmladší, posílal mě každý den pro materiál a nejrůznější věci. Každý den mě 10 až 15krát kontrolovali němečtí polní četníci. Měl jsem stále své původní dokumenty. Bylo to skutečně obrovské štěstí.

Moje matka za mnou poslala maďarského katolického kněze, který mi opatřil z pozice svého úřadu vedoucího maďarské katolické mise důležitý doklad. Potvrdil, že se obec Velké Lučki – Nagylucska nacházela v roce 1927 v Československu, ale nyní je součástí Maďarského státu, a André Wiederm má být proto považován za Maďara. S tímto dokladem označeným razítkem jsem přišel na radnici v Anderlechtu. Neměli o zeměpisu ani tušení, ale když katolická mise říká, že je to v Maďarsku... Za několik dní jsem dostal nový průkaz totožnosti, kde nebylo napsáno Čechoslovák, ale Maďar. Maďaři totiž nemuseli mít červené razítko „J“ jako Žid (Jude). Tento doklad jsem po každé ukázal německým četníkům, a oni říkali: „Á vy jste Maďar, výborně.“ A nic víc. Nebyl to zázrak?

Co se stalo s Vaším otcem?

Mého otce zatkli v srpnu 1943 a deportovali ho do koncentračního tábora Osvětim. Byl to velmi silný muž. Když přišel do Osvětimi, řekl, že je pekař a kuchař. Bylo mu přesně 40 let. Pro život v koncentračním táboře už platil za starého, ale naštěstí vypadal velmi dobře. Život je někdy otázkou šťastné náhody. Právě v době, kdy se dostal do Osvětimi, dali Němci rozkaz utvořit speciální komando z 2000 Židů, mladých,

silných a v dobrém stavu. Vybrali i mého otce a všechny poslali do Varšavského ghetta. Po potlačení povstání a zničení ghetta v dubnu 1943 chtěli nacisté rozebrat pozůstatky ghetta a poslat všechny použitelný materiál do Německa. Nejspíše si mysleli, že v ruinách budou ještě ukryté peníze a cennosti. Tato skupina 2000 mužů nebyla zavražděna, neboť ve Varšavě byl jen koncentrační, a ne vyhlazovací tábor jako v Osvětimi. Když skončili svůj úkol a sovětská armáda se začala přibližovat, byli tzv. evakuováni a šli pěšky v pochodu smrti až do Bavorska. Můj otec tam ještě pracoval v podzemní továrně a nakonec byl osvobozen americkou armádou. Z původních 2000 mužů jich přežilo jen několik set.

Brusel byl osvobozen americkou armádou v září 1944. Co jste dělal Vy?

Po osvobození jsem chtěl jako mnoho jiných mladých lidí bojovat proti Němcům za každou cenu. Se svými přáteli jsme se přihlásili do belgické armády. Mluvili jsme francouzsky, vyrostli jsme v Belgii, někteří z nás se zde i narodili. Oni nás ale nepřijali s odůvodněním, že nejsme Belgičané. Kvůli válce jsme si nemohli požádat o belgické občanství, i když bychom na něj už dávno měli nárok.

Dali mi ale adresu československé vojenské mise. Když jsme tam přišli, představili jsme se jako Češi, kteří ale neumí česky. Jeden z mých přátel uměl dvě nebo tři slova slovensky, to bylo všechno. Mezi sebou jsme mluvili francouzsky i později v československé armádě. Misi vedl velmi milý člověk, Jan Kvapilík, dodnes si pamatuji jeho jméno. Zapsal si naše jména a údaje a slíbil, že nám dá vědět, až bude možné připojit se k československé armádě ve Francii nebo ve Velké Británii. Mezitím nás

učil česky a samozřejmě nás ihned zapojili do práce zde. Bylo mi teprve 16 a půl. Armáda však akceptovala vojáky až od 18. Požádal jsem Jana Kvapilíka o tužku a změnil jsem si datum narození na 1925 místo 1927.

Nasadili nás v pomocné sanitární jednotce na vojenském letišti Melsbroek poblíž Bruselu. Na toto vojenské letiště přiváželi každý den zraněné vojáky z různých bojišť - z Francie, Arden a Německa. Většina z nich byla ve velmi špatném stavu a na pokraji smrti. Naším úkolem bylo vyložit tyto raněné a přenést je do sanitek. Byla to velmi těžká a stresující práce. Pracovali jsme ve směnách. Ale pokaždé, když jsme viděli Jana Kvapilíka, ptali jsme se, kdy konečně půjdeme do armády, chtěli jsme bojovat!

Nakonec nás v březnu 1945 poslali do Anglie, a ne do Dunkerque k obrněné brigádě. Na letecké základně ve Withlesfordu poblíž Cambridge jsme absolvovali výcvik v protiletectvém dělostřelectvu. Dodnes si nedokážu vysvětlit, proč nás tam tak dlouho zdržovali. A nejen naši skupinu. S námi tam dorazilo také asi 50-60 českých dobrovolníků ze severní Francie, kteří podobně jako my pocházeli z českých rodin usazených ve Francii v důlních oblastech.

Kromě toho tam bylo ještě několik stovek jiných dobrovolníků – Čechů, Slováků a Rusínů. V naší skupině bylo mnoho Židů, ale pro tuto část armády bylo charakteristické, že tam neměli žádné Židy a všichni byli starší než my, kolem 30-35 let. Nejdříve jsme nechápali, jak se tam dostali. Čeští představitelé totiž pravděpodobně z politických důvodů vyhledali v zajateckých táborech v Anglii, Francii a Německu bývalé Čechy a Slováky, kteří sloužili v německé armádě, mnozí z nich dobrovolně. Myslím, že chtěli tímto způsobem zvýšit počet vojáků v československé

armádě na západě. Právě tito lidé rekrutovaní v zajateckých táborech se považovali za skutečné Čechy, a nás, židovské a nežidovské vojáky z Francie a Belgie, brali jako malé ryby. Mnohdy se chovali jako antisemité. S přáteli jsem se mezitím naučil česky, četl jsem, a i když jsem ještě nemluvil plynně, rozuměl jsem všemu. Jaké tedy bylo moje překvapení, když jsem slyšel, o čem se tito lidé mezi sebou bavili, jak vzpomínali na svoji minulost v německé armádě, na to jak stříleli francouzské odbojáře. Bylo nám to velmi nepříjemné. Dostali jsme se do absurdní situace. Jednali jsme vlastenecky jako mladí idealisté a narazili jsme na lidi, kteří měli za sebou službu v německé armádě. Dodnes nechápu, jak je možné, že jim československé úřady nejen dovolily stát se součástí československé armády, ale že je tam dokonce zvaly. Všichni přišli s námi do Plzně a Prahy jako osvoboditelé.

André Wieder v uniformě československé zahraniční armády, asi 1945

Dostal jste se tedy nakonec až do Československa?

Když skončila válka, poslali armádu zpět do Československa. Shromáždili nás v belgickém Ostende. Požádal jsem si o jeden den volna, neboť jsem se chtěl v Bruselu setkat se svým otcem, který se právě vrátil z koncentračního tábora. Moji židovští přátelé, kteří byli jako já zapísáni v československé armádě, se nikoho neptali a zůstali už u svých

rodin v Belgii. Mně o tom ale nic neřekli. Myslel jsem, že bylo normální vrátit se s armádou zpět do Československa. Jak jsem již říkal, můj otec byl velký československý patriot. Nikdy mi neřekl, abych zůstal a nevrátil se. Odjel jsem tam a sloužil ještě rok a půl. Nemusel jsem, ale na druhé straně i při několika návštěvách v Belgii během této doby mi moji rodiče ani jednou nenabídli, abych zůstal. Asi jsem byl svým způsobem také patriot. Československo bylo pro mě jako rodná země. Představoval jsem si, že se vracím do mé země a později přijdou i rodiče a budeme tam žít všichni. Samozřejmě to dopadlo všechno jinak.

Kde jste všude sloužil?

Když jsme překročili u Brodu nad Lesy (bavorský Furth im Wald) českou hranici, celá jednotka zastavila. Shromáždili jsme se na poli a uspořádali slavnostní vztyčení vlajky a zazpívali jsme československou hymnu.

Nejdříve nás umístili v Plzni u demarkační linie. Vojáci ze západní armády byli všichni rozděleni a přeloženi do různých jednotek, a já jsem tak ztratil veškerý kontakt s mými přáteli. Nadále jsem měl svoji britskou uniformu, britskou výzbroj a výstroj. Připadal jsem si jako z jiné planety.

Sloužil jsem v Horním Slivnu u Mladé Boleslavi, poté v Hradci Králové a v Milovicích. Vzpomínám si na jednu historku z Milovic kolem roku 1947, v době, kdy se již chystal Götterwaldův převrat. Jednoho dne přišel

politický důstojník, nejspíše z východní armády. Myslím, že v té místnosti visel Benešův portrét. Řekl mi, že přinese také Stalina. Odpověděl jsem, že samozřejmě, proč ne. Ať mi přinese ale také Churchilla, protože si ho velmi vážím a považuji ho za důležitějšího. V letech 1939 – 1941 bojovali Britové sami. Bez německé ofenzívy v červnu 1941 do Sovětského svazu, by se Rusové do druhé světové války ani nezapojili. Tak Beneš musel zůstat sám...

Nakonec jsem v Milovicích řekl, že chci být propuštěn z armády a vrátit se do Belgie. Dali mi mé doklady, neměli se mnou co dělat. Nebyl jsem oficiálně Čech. V mých vojenských dokladech bylo po celou dobu napsáno: André Wieder, narozen, místo narození, národnost „dosud neurčena“. Měl jsem britskou uniformu s nápisem Czechoslovakia, byl jsem v československé armádě, ale moje národnost byla dosud neurčena. Byl jsem jako bezdomovec. Podkarpatská Rus byla anektována roku 1946 Stalinem. Měli jsme právo optovat pro Sovětský svaz nebo pro Československo. Samozřejmě jsme si vybrali Československo a zde jsme platili za tzv. optanty.

Jel jsem tedy do Prahy na Ministerstvo národní obrany. Posílali mě z jedné kanceláře do druhé pro razítka. Když jsem si konečně přišel pro hotové doklady, seděli za stolem tři důstojníci. Měli sovětské východní uniformy. Jedním z nich byla mladá, přísná žena. Myslím, že s hodností nadporučíka nebo kapitána. V tu chvíli jsem cítil, že tam vůbec nepatřím. Zeptali se, co chci, proč chci být propuštěn z armády. Ta žena se mě zeptala, kdy jsem vstoupil do armády. Když jsem odpověděl v březnu 1945, řekla zlým a nenávisným hlasem slovensky: „Pff, to je ale hrdinstvo!“ Stál jsem tam jako idiot a žádal jsem o razítko.

Když jsem se v únoru 1947 vrátil do Belgie, seznámil jsem se s lidmi z jednoho mládežnického hnutí. Zeptali se, jestli bych se s nimi nechtěl v létě zúčastnit Světového festivalu mládeže v Praze. Slíbil jsem, že pojedu. Až později jsem zjistil, že se jednalo o velmi levicovou skupinu podobnou komunistům. Přijeli jsme do Československa s komunistický-

mi vlajkami a po skončení festivalu jsme ještě dva týdny pracovali jako dobrovolníci zadarmo v kaolinových dolech v Karlových Varech. Odešel jsem z Československa, protože jsem nechtěl žít v komunismu a potom jsem tam přijel ještě s mladými komunisty pracovat v kaolinových dolech...

Jak se vyvíjel Váš další život v Belgii?

Měl jsem hodně práce. Oženil jsem se, měl děti, vnoučata. Neměl jsem školy, žádná vysvědčení nebo diplomy, žádnou oficiální profesi. Musel jsem tedy o to víc pracovat. Měl jsem dobrou práci. Pracoval jsem pro různé podniky a nakonec mě zachránily opět jazyky. Zapomněl jsem češtinu, ale díky ní jsem se naučil rusky. Začal jsem cestovat a zastupoval jsem belgické podniky v Sovětském svazu a jiných zemích.

Moje manželka Eliane věnovala celý svůj život židovské pečovatelské organizaci Service social juif v Bruselu. Nejdříve pracovala jako sociální

pracovnice a později se stala její ředitelkou. Ve volném čase jsem tam rovněž pracoval jako dobrovolník a byl jsem aktivní v kulturních asociacích, jako např. v Židovském muzeu aj.

Bohužel jsem se začal zajímat o historii a mou minulost v československé armádě po 60 letech. Samozřejmě je to nyní mnohem těžší. Řada informací je jen z druhé ruky, od lidí, kteří to slyšeli od někoho jiného. Celá tato moje životní etapa ve mně zanechala smíšené pocity. Z tohoto důvodu jsem tak dlouho váhal vůbec o sobě mluvit.

André Wieder s manželkou Eliane a synem Thierry

Pan Wieder by byl vděčný za případné informace o dalších dobrovolnících z Belgie a Francie v československé armádě během druhé světové války (kontakt jitkachmelikova@email.cz, tel.: +32494236648). Pro všechny, kdo by se chtěli dozvědět více o židovských vojácích, doporučuji knihy od Ericha Kulky - Židé v československé armádě na západě a Židé v československé Svobodové armádě.

FOTOŠKOLA V BRUSELU

Jan Fikáček plánuje zahájit na podzim pravidelné přednášky a workshopy na téma fotografie. Témata mohou být libovolná, podle zájmu posluchačů, stejně jako se jim přizpůsobí i úroveň výkladu. Na webových stránkách krajského spolku www.beseda.be naleznete malý průzkum toho, jaký je mezi krajany v Bruselu o vzdělávání v oboru fotografie zájem. Předpokládaná frekvence fotoškoly je zatím 1x za měsíc, ale může se změnit podle zájmu. První přednáška by se měla uskutečnit nejpozději v říjnu. Podle počtu zájemců také

bude vybrána vhodná místnost. **Kontakt:** jan@fikacek.cz

Společenská rubrika

27. července 2009 zemřel ve věku 86 let náš krajan a člen Besedy, pan **Bohumil Pokorný**.

Ač strávil v Belgii jen krátkou část svého obdivuhodného života, zapsal se hluboko do našich srdcí a všem nám bude chybět. **Upřímnou soustrast všem pozůstalým.**

15. září 2009 oslaví narozeniny paní **Jeanine Balsaert – Šponarová**.

20. září 2009 oslaví narozeniny paní **Jindřiška Bourgaux – Šimáčková**, dlouholetá předsedkyně našeho krajského spolku.

22. září 2009 oslaví narozeniny člen Besedy, pan **Ján Valach**, hudební skladatel, varhaník, profesor hudby.

19. října 2009 oslaví narozeniny členka Besedy, paní **Jana Cools – Šrajlová**.

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme.

Přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a krásnou životní pohodu.

11. července 2009 se narodil **David Leo**, syn Martina Cohena a Pavly Čujanové.

Oběma rodičům i sestřičce Deboře srdečně blahopřejeme.

Kalendář Besedy

3. října 2009 od 19:00	Sál hospůdky Schobbejak, Accacialei 37A, Willebrook	Svatováclavská krajská zábava
9. a 10. října 2009	Avenue Adolphe Buyl 150, 1050 Ixelles	Volby do PSP ČR
7. listopadu 2009 od 15:00	Pražský dům, avenue Palmerston 18, 1000 Bruxelles	Valná hromada Besedy (pouze pro členy)
podzim 2009	Evropský parlament	Krajané v Evropském parlamentu
6. prosince 2009 od 14:00	České centrum	Mikulášská
12. prosince 2009 od 10:00	Schmalzriedovi, 51, rue des Arbalétriers, 1420 Braine-l'Alleud	Pečení vánoček

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 9. a 10. října 2009

Na ZÚ Brusel proběhnou volby do PSP ČR v pátek 9. 10. 2009 od 14.00 do 22.00 hodin a v sobotu 10. 10. 2009 od 8.00 do 14.00 hodin, v dřívějších prostorách Českého centra, č. 150 avenue Adolphe Buyl, 1050 Ixelles. Další informace získáte na www.mzv.cz/brussels/cz, rádi vám poradí i na konzulárním oddělení Velvyslanectví ČR v Belgii na čísle 02 641 89 41.

Georges Rodenbach: Mrtvé Bruggy

Kniha, o které jsme psali v minulém Zpravodaji, je již v prodeji ve velkých českých knihkupectvích a objednat ji lze také v Belgii u překladatelky Jany Dratvové na adrese: JanaDratvova@seznam.cz

Příští číslo vyjde v listopadu 2009, uzávěrka pro příspěvky je 20. října 2009.

Pište nám na adresu: spolek@beseda.be, nebo

Český krajský spolek Beseda, 15, Rode Kruisstraat, 2830, Willebroek, Telefon: +32 495 779 118

Číslo účtu krajského spolku: 363 - 0302241 - 29